Năm thứ XXI - Số 54 - ra ngày 17.03.2005

NÔNG THÔN Ngày nay

CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG CỦA HỘI NÔNG DÂN VIỆT NAM

60%

là số doanh nghiệp giới thiệu việc làm ở Hà Nội sắp bị rút giấy phép vì không đáp ứng đủ các điều kiện về địa điểm, cơ sở vật chất, kỹ quỹ (300 triệu đồng) và đội ngũ cán bộ có năng lực. Hà Nội hiện có 677 doanh nghiệp được cấp phép hoạt động giới thiệu việc làm.

Rối nhiễu tâm trí: Bi kịch của phụ nữ

Ngày 16-3 , trong khuôn khổ dự án bảo vệ trẻ em, Uỷ ban Dân số - Gia đình - Trẻ em VN và các nghành liên quan phối hợp với UNICEF tổ chức hội thảo về chăm sóc sức khoẻ tâm thần cho trẻ em. Nhân dịp này, NTNN xin giới thiệu bài viết về sức khoẻ tâm thần của người phụ nữ trực tiếp chăm sóc trẻ giai đoạn năm đầu tiên trẻ ra đời của bác sĩ, tiến sĩ Trần Tuấn – nghiên cứu viên chính dự án "Những cuộc đời trẻ thơ ", kiêm Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và đào tạo phát triển cộng đồng (Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam).

SỨC KHOẺ TÂM TRÍ QUAN TRỌNG NHƯ THẾ NÀO?

Thường khi tâm trí ta khoẻ mạnh, đầu óc sáng láng, ý nghĩ đến nhanh, việc làm trôi chảy, cảnh vật xung quanh trở nên dễ chịu. Khi tinh thần bất an, đầu óc căng thẳng, trí nhớ giảm sút, lẫn lộn, cơ thể trở nên mệt mỏi, khó chịu, ăn không ngon, ngủ không yên, công việc bế trễ. " Rối nhiễu tâm trí " dùng để chỉ biểu hiện lệch lạc nói chung về sức khỏe tâm trí của một cá nhân. Tình trạng rối nhiễu tâm trí kéo dài sẽ dẫn đến rối loạn giấc ngủ, hành vi, ngôn ngữ, nhân cách, và các tổn thương bệnh thực như viêm loét dạ dày, tá tràng, suy dinh dưỡng hoặc phì nộn …dần xuất hiện. Trong gia đình có một người bị rối nhiễu tâm trí, đời sống cả gia đình bị thay đổi .

RỐI NHIỄU TÂM TRÍ Ở PHỤ NỮ NUÔI CON NHỎ - MỘT VẤN ĐỀ LỚN CỦA XÃ HỘI

Gần đây, hai báo cáo khoa học thực hiện độc lập, tập trung vào vấn đề sức khoẻ tâm thần của phụ nữ nuôi con nhỏ ở Việt Nam, đưa ra kết quả hẳn làm chúng ta suy nghĩ. Khảo sát trên 2.000 bà mẹ đang nuôi con 7-18 tháng tuổi ở 31 xã thuộc 5 tỉnh, thành phố Lào Cai, Hưng Yên, Đà Nẵng, Phú Yên, và Bến Tre, nghiên cứu quốc tế "Những cuộc đời trẻ thơ" đưa ra kết quả, cứ 5 bà mẹ có 1 người được chẩn đoán là rối nhiễu tâm trí. Trong đó, các bà mẹ ở khu vực thành thị, nông thôn bị nhiều hơn vùng núi, và phụ nữ ở nhóm có mức sống nghèo bị nhiều hơn hẳn so với nhóm không nghèo (xấp xỉ 23% so với 16%). Một nghiên cứu khác do Tổ chức Y tế thế giới tài trợ thực hiện ở 506 bà mẹ đang có con nhỏ 6 tuần tuổi ở TP.HCM công bố: có đến một phần ba các bà mẹ có dấu hiệu lâm sàng của chứng trầm cảm (depression), xấp xỉ 20% (99/506) đã từng nghĩ đến tự tử.

Trên thế giới, tỷ lệ phụ nữ bị chứng trầm cảm trong thời gian 2 tháng đầu sau đẻ được báo cáo ở mức dao động từ 10-15% đối với các nước phát triển như Úc, Anh, Mỹ, thấp hơn kết quả công bố từ nghiên cứu ở TP.HCM từ 2 đến 3 lần. Trong khi đó, trong số 4 nước cùng thực hiện nghiên cứu "Những cuộc đời trẻ thơ ", số liệu báo cáo của Việt Nam về tỷ lệ các bà mẹ bị rối nhiễu tâm trí chỉ bằng 2/3 so với các nước còn lại (VN: 20%; Ấn Độ: 28%; Peru: 30%; và Ethiopia 33%).

PHẢI LÀM GÌ BÂY GIỜ?

Kết quả nghiên cứu trên đã giúp chỉ ra phạm vi và quy mô của bệnh. Việc điều trị ở từng cá nhân dĩ nhiên là mỗi cá nhân phải tự chịu trách nhiệm, và vì vậy, không nói thêm, thì từng cá nhân, gia đình khi tiếp nhận thông tin trên cũng sẽ tự liên hệ đến bản thân, suy nghĩ cách dự phòng, tiếp cận điều trị nếu xác định bị bệnh. Nhưng, những cố gắng của mỗi cá nhân chỉ có thể thành công nếu nhu cầu tư vấn về bệnh, chẩn đoán, và điều trị bệnh được đáp ứng với khả năng chi trả cho phép. Nói khác đi, bên cạnh nhu cầu cấp thiết phải nhanh chóng triển khai công cụ sàng lọc bệnh đã được công nhận xuống tận tuyến cơ sở, thì đội ngũ nhân viên y tế ở các tuyến chăm sóc sức khoẻ ban đầu cần được trang bị kiến thức chẩn đoán và tư vấn điều trị bệnh. Như vậy, cần đến một sự chuyển hướng của ngành y tế đưa hệ thống chăm sóc sức khoẻ tâm thần hiện nay hướng vào mục tiêu xa hơn với những gì đang làm, từ tập trung vào khám, chẩn đoán điều trị bệnh tâm thần ở trong các bệnh viện, sang hướng tổ chức và đào tạo mạng lưới chăm sóc sức khoẻ ban đầu đủ khả năng phát hiện sớm rối nhiễu tâm trí và thực hiện tư vấn dự phòng điều trị ngay ở môi trường cộng đồng. Điều này đòi hỏi phải có được các chính sách ở quy mô quốc gia để tạo ra một sự chuyển hướng chú ý của xã hội sang chăm sóc sức khoẻ tâm thần trong những năm tới.

"Những cuộc đời trẻ thơ" là nghiên cứu quốc tế dài hạn nhằm nâng cao nhận thức của mọi người về nguyên nhân cũng như hậu quả của tình trạng đói nghèo trẻ em ở các nước đang phát triển. Nghiên cứu tiến hành theo dõi 12.000 trẻ em và gia đình các em trong vòng 15 năm ở 4 nước: Ethiopia, Ấn Độ, (Bang Andhra Pradesh), Peru, và Việt Nam. Là một nghiên cứu định hướng chính sách, kết quả nghiên cứu sẽ được sử dụng nhằm góp phần xoá bỏ tình trạng đói nghèo trẻ em thế giới.

Tại Việt Nam, nghiên cứu được thực hiện theo mô hình phối hợp giữa các tổ chức: cơ quan nhà nước (Tổng cục thống kê – GSO) - tổ chức nghiên cứu khoa học độc lập (Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo Phát triển Cộng đồng – RTCCD, thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam) - Tổ chức phi chính phủ quốc tế (Cứu trợ trẻ em Anh –SCUK). Nghiên cứu theo dõi 3.000 trẻ em ở các độ tuổi 1 tuổi và 8 tuổi (tính đến năm 2002) thuộc 31 xã của 5 tỉnh thành phố: Lào Cai, Hưng Yên, Đà Nẵng, Phú Yên, và Bến Tre. Định kỳ 4 năm 1 lần, số trẻ này và gia đình các em sẽ được tiến hành khảo sát lại về các nội dung: sức khoẻ, thực thể, sức khoẻ tâm trí, giáo dục, vui chơi của trẻ, chăm sóc trẻ, quan hệ xã hội của người mẹ, kinh tế gia đình. Đợt điều tra lần 1 được tiến hành năm 2002. Bên cạnh đó, những thông tin ở cấp độ cộng đồng và các nghiên cứu chuyên đề được tiến hành đồng thời hoặc xen kẽ giữa các đợt khảo sát trên.

Bác sĩ - Tiến sĩ: **Trần Tuấn**